

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. R. Kok, Ameide; Ds. H. van Leeuwen, Rotterdam-West; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 6,— per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

GODS GEDACHTEN OVER EFRAÏM

Want sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstig aan hem.

Jeremia 31 : 20b

De omstandigheden, waarin Jeremia verkeerde toen hij profeteerde, waren uitermate somber. Juda werd bedreigd door de Babyloniërs, en de profeet wist dat Jeruzalem zou vallen, het volk gedeporteerd en de stad in vuur en vlam gezet. De catastrofe komt, is niet af te keren, zelfs niet af te bidden. Het is Gods oordeel over de zonden van het volk. Dit alles heeft Jeremia bijzonder aangegrepen. Maar de Heere vertroost. Hij laat de profeet, door de verlichting des Geestes, over de benauwende omstandigheden heen, in de verre toekomst zien. Hij zal het volk uit Abraham gesproten, niet geheel en al verwerpen, en daarom is het laatste woord ook niet aan hen, die de ondergang van het volk beogen. Voor hen komt er een dag van gericht, waarmede de verlossing van het volk samenvalt.

Stapt God dan over de zonde heen? Neen, dat doet Hij nooit. Maar de Heere openbaart Jeremia dat er een Heerlijke, een Heerser uit het midden van het volk zal voortkomen. God Zelf schenkt Hem, en Hij zal Israël verlossen van ongerechtigheden. Hij zal plaatsbekledend als Borg tot de heilige God genaken en verzoening voor de zonden te weeg brengen (hfdst. 30 : 21).

Al het beloofde heil, ook dat waarvan de tekst spreekt, alle toezeggingen des Heeren, waarvan de hoofdstukken 30-33 zo vol zijn, het is alles vrucht van de arbeid van Christus, waardoor de zonden weggenomen, en God in een verzoenende houding in Zijn gunst tot het volk zal wederkeren. Als de profeet van dat heil gaat spreken wordt zijn horizon al ruimer en ruimer. Hij ziet niet alleen een toekomst lichten voor het overblijfsel uit Juda, maar ook voor dat andere deel van Israël, dat al zo lang geleden in ballingschap was gegaan. Terzelfder tijd, spreekt de Heere, zal Ik alle geslachten Israëls tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn (vs. 1).

Gods liefde gaat ook uit naar Efraïm, de stam waarnaar het hele tienstammenrijk werd genoemd. De Heere was Efraïm niet vergeten, al leek dat deel van Israël reddeloos verloren. Want sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstig aan hem. Dit getuigt de Heere van Efraïm, van het schuldige Efraïm.

Voor al dat laatste moet benadrukt. Efraïm kunnen we best vergelijken met de verloren zoon uit de gelijkenis. De Heere gaf hem grote, uitnemende voorrechten, maar hij waardeerde het niet. Wat Hij hem toebetrouwde, bracht hij door in zonde, en in dat alles beledigde en onteerde hij de Heere, precies

als de verloren zoon die zijn vader a.h.w. op het hart trapte. En ondanks dit alles sprak de Heere nog tegen Efraïm. Hij liet hem niet los. Hij vermaande en bedreigde door de profeten, die tegen de achtergrond van het gericht over de zonden, de dringende boodschap lieten horen: Zoek de Heere en leef. Maar buitendien sprak God ook nog op andere wijze, zoals b.v. blijkt uit Amos 4, en het klinkt als een somber refrein: Nochtans hebt gij u niet bekeerd tot Mij. Efraïm ging door!

Dat is heel erg, nietwaar? Maar laten we nu niet vergeten, dat dit het beeld is van elke zondaar, die het buiten de Heere zoekt. Hier moeten wij in de eerste plaats nog niet eens denken aan de brede massa, die leeft op het terrein van de wereld en daarom ook in de wereld opgaat, maar heel bijzonder aan hen, die krachtens de bediening van het verbond der genade leven op het terrein waar de Heere werkt, en die toch hun leven, hun heil buiten God zoeken, want zó was het met Efraïm ook.

Wij kunnen ons beijveren voor allerlei arbeid voor het Koninkrijk Gods en trouw naar de kerk gaan, maar intussen ó zo ver van God af zijn. We kunnen leven onder de bediening van het Evangelie en intussen de ernstige roepstemmen des Heeren, die daarin tot ons komen, naast ons neerleggen. We kunnen doof zijn voor vriendelijke, ernstige vermaningen, we kunnen er zelfs in bedekte of in openlijke weerstand tegen ingaan. We kunnen zoals zo velen in deze tijd, de dienst des Heeren de rug toekeren en onze oren stoppen voor het spreken Gods. Dan zijn we precies als Efraïm. En dan nog wil de Heere spreken, als bij bepaalde ernstige dingen het geweten plots wordt wakker geschud. Vóór de Heere de zondaar loslaat en aan de verharding overgeeft, maakt Hij Zich vrij. Niemand, die leeft onder de bearbeiding van het Evangelie gaat ongewaarschuwd naar de eeuwigheid. Bedenk dat toch en geef uzelf er eens reenschap van hoelang de Heere al tot u heeft gesproken.

God sprak ook tot Efraïm. En dat spreken Gods getuigt van Gods goedheid en van Efraïms zonde. En voor die twee dingen waren de ogen van Efraïm opengestaan, wij lezen het in de verzen 18 en 19. Daar getuigt de Heere, dat Hij gehoord heeft, dat Efraïm klaagt. Neen, niet over de zonde zelf. Dit leert ieder die, door de Geest des Heeren bearbeid, oog krijgt voor Gods goedheid en zijn zonde daartegenover.

WEER THUIS

Gisteren, maandag 26 juni, mochten we na een verblijf van negen weken in het ziekenhuis weer thuiskomen.

In die tijd werden we tweemaal geopereerd. We zijn nu thuis om aan testerken. Er moeten nog twee operaties komen. De eerstvolgende vermoedelijk DV in september a.s. In de tussentijd hopen we weer enige ambtelijke arbeid en ook de arbeid voor Bewaar het Pand te kunnen verrichten.

We mochten voortdurend veel belangstelling en medeleven ondervinden van collega's, vrienden, lezers van dit blad, uit eigen gemeente en van elders. We willen hen ook op deze plaats voor dat alles van hart dank zeggen. Het deed ons goed, al dit medeleven. Bovenal betaamt het om de Naam des Heeren te erkennen. Hij heeft het in elk opzicht naar lichaam en ziel welgemaakt. Gesterkt in de Heere mochten we naar het ziekenhuis gaan en daar heeft de Heere Zijn gunst doen ervaren. We kunnen niet onder woorden brengen, wat er leefde en leeft in ons hart. Daarom willen we eindigen met deze woorden uit Psalm 72:

Geloofd zij God, dat eeuwig Wezen,
Bekleed met mogendheem!
De HEER', in Israël geprezen,
Doet wond'ren, Hij alleen.

B.

Wie daarin geheiligd inzicht krijgt, geeft zijn verzet tegen God op. Daar kan de meest verharde zondaar niet tegen op, evenmin als Efraïm. Zó wordt bij aanvang het harde hart verbroken, en dan wordt in waarheid de Heere gezocht, omdat Hij Zelf een band, een betrekking op Hem in het hart werkt. Hij trekt, en dan staat de verloren zoon, die tot zichzelf kwam, op. Hij trekt, en dan komt Efraïm, smekend: Heere bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn. Hebt u dat door genade geleerd?

Dan verstaan we twee dingen. De Heere niet kunnen loslaten enerzijds, en Hem vrijlaten anderzijds. Want de Heere verootmoedigt zoekende zondaren, zodat ze leren onderschrijven, dat Hij geen onrecht doet als Hij hen niet zou willen horen en geen bemoeienis tot zaligheid met hen zou maken, hoe ontzettend dat ook is.

Maar doet de Heere dat? Wat zegt de tekst? Sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstig aan hem. De Heere dacht dus aan Efraïm, ook toen hij in ballingschap was gegaan. Terwijl Efraïm doorgaat op de zonedeweg, ondanks de roepstemmen, denkt de Heere ernstig aan hem. Terwijl hij slagen ontvangt als een jonge os, die niet onder het juk wil lopen, maar in verzet hard terugslaat, denkt de Heere nog aan hem.

Hier wordt het ons vergund, a.h.w. in Gods hart te zien, omdat de Heere Zelf Zijn hart opent. Efraïm zondigde zich wel uit Gods

gemeenschap, maar niet uit Gods hart. Al bekommert een zondaar zich niet om de Heere, dan laat Hij door deze tekst zien, dat Hij Zich wel om de zondaar bekommert, en dat het zo welgemeend is als Hij u door Zijn Woord toeroept: Wendt u tot Mij en wordt behouden, o alle gij einden der aarde, want Ik ben God en niemand meer.

Want sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstig aan hem. Hoe zou de Heere dan niet aan Efraïm denken, als Hij hem hoort klagen over zijn zonden en hem hoort smeken: Heere, bekeer mij? Om het eenvoudige te zeggen: Daar wachtte de Heere op. Hij zegt: En daarom zal de Heere wachten, opdat Hij u genadig zij. Dit was het grote doel van de tuchtiging. De Heere wacht op schuldige door schuldbesef verslagen zondaren. Hij zegt: Als Mijn volk zich zal schuldig kennen, zal Ik Mijn verbond gedenken. Dit is de weg om de goederen van het verbond deelachtig te worden.

Wat een kostelijke bemoediging voor aangevochtenen en bestredenen. De Heere is bereid, Hij is gewillig om schuldigen als Efraïm te ontvangen, en zulken van Zijn zalige, onbegrijpelijke, Goddelijke liefde te verzekeren, in Christus geopenbaard.

Met zulk een God hebben wij te doen. Wanneer de Heere de Zijnen terugleidt in de weg, die Hij met hen hield, dan beamen zij dat. Denk eens terug aan uw eertijds. Waarom spaarde de Heere uw leven soms heel opmerkelijk,

terwijl u nog onbekommerd voortging? Waarom bracht de Heere u onder de bearbeiding van Zijn Woord, misschien wel van uw jeugd af, ook al kon Zijn dienst u niet bekoren? Waarom? Omdat Hij aan u dacht. Vóór Gods kind aan de Heere dacht, dacht Hij aan hen. Dat leerden zij verstaan, toen zij als veroordeelde, verloren zondaren tot Hem de toevlucht namen, en de Heere tot hen om Jezus' wil van vrede wilde spreken. Toen kon u het geloven: De Heere denkt aan mij. En dat blijft zo. Daar is Zijn onbezweken-trouwborg voor. Hij vergeet de Zijnen nooit. Hij denkt aan een ontrouw volk, dat zo heel dikwijls reden heeft met schaamte te belijden, dat zij de Heere vergeten dagen zonder getal.

Hij denkt aan een schuldig volk, dat gedurig uit zwakheid in zonde valt.

Hij denkt aan een krachteloos volk, dat met zoveel bezwaren en tegenheden heeft te kampen, dat zij op de weg dreigen te bezwijken. Hij denkt ernstig aan hen. Hoe meer oefeningen in het leven der genade, hoe groter het wonder, dat Hij aan u denkt en aan u blijft denken. Dit is dan ook de grond waarom Efraïm in Zijn Goddelijke gunst deelt. Het is de grond waarom schuldigen, armen en elendigen zullen zalig worden.

Schoon 'k arm ben en ellendig,
Denkt God aan mij bestendig.

Sneep

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

33

Steeds dieper wordt de Pelgrim geleid in de heerlijkheid van het Paleis Liefelijkheid tot onderhouding en onderwijzing in de gemeenschap der heiligen.

Het is zo groot de liefde des Vaders, het beeld van Christus en het werk van de Heilige Geest in elkanders hart en leven te mogen aanschouwen. Paulus zegt van de Galaten: „En zij verheerlijkten God in mij”. Daar het werk van Gods genade schitterde in het geloof van Paulus, werd de Heere verheerlijkt in de wonderen van Zijn genade, tot onderhouding van de gemeenschap der heiligen. Bij het horen van deze kostelijke toespraak: „Kom in, gij gezegende des Heeren; dit huis is gebouwd door de Heere des heuvels met het doel zulke pelgrims binnen te laten”, kwam deze late gast in verwondering, daar hij als huisgenoot werd begroeten behandeld. En dat deed hem het hoofd buigen voor Gods nederbuigende goedheid.

Denk eens aan de dag, die achter hem ligt, en aan al de tegenstand, die hij op zijn reis naar Sion al van verschillende kanten heeft ontmoet. Satan is zowel met al zijn bestrijdingen, als het ongeloof met al zijn verdenkingen, beschaamd gesteld. De Heere deed hem door Zijn genade over al die tegenstand triomferen. Zie hem nu eens rustig zitten in een blij gezelschap van enkele kinderen Gods. Hier is geen leeuw die brult, geen duisternis, die het hart bezwaart. Bij het blij zijn in de Heere is het ook een blij zijn met elkander. De engelen verheugen zich er over. En de drank, die hij mag drinken, betuigt het hem, dat de Heere de wateren der verdrukking heeft veranderd in wijn van zoete en zalige vertroosting. Hier wordt de gelukkige Pelgrim door des Heeren Geest geleid van heerlijkheid tot heerlijkheid en dat met een ongedekt aangezicht. Godsvrucht, Voorzichtigheid en Liefde werden aangewezen om met de Pelgrim te spreken van de wegen des Heeren.

Laat ons aandachtig luisteren naar de gesprekken vanuit het geestelijke leven. En of zij zich benaastigen te behouden de enigheid des Geestes door de band des vredes. Want het gaat in de onderhouding van de gemeenschap der heiligen om de vervulling van deze belofte: „En Ik zal hun enerlei hart en enerlei weg geven, om Mij te vrezen al de dagen, hun ten goede, mitsgaders hun kinderen na hen”. Door het luisteren naar deze zaken kunnen

wij in het gemis daarvan gesteld worden, opdat zij daarom biddend zouden worden gezocht. Maar het kan ook licht verspreiden over hetgeen u van de Heere mocht leren tot versterking in het geloof, en dan is het tot bevestiging in de staat der genade.

In deze gesprekken gaat het dus om hetgeen geleerd is op de leerschool van Christus. Om het verstaan van de waarheid tot vrijmaking van alle dienstbaarheid, die is voortgekomen uit onze diepe val in Adam.

„Wel waarde Pelgrim — zo vangt Godsvrucht aan — nu wij u liefderijk in ons huis hebben ontvangen om hier de nacht door te brengen, willen wij gaarne eens met u spreken over al die dingen, die u tot nu toe op uw pelgrims-tocht zijn overkomen”. Getroffen door de vriendelijkheid van de huisgenoten des geboorte, is de Pelgrim ten volle bereid aan het vriendelijk verzoek van Godsvrucht te voldoen.

Op de vraag: „Wat bewoog u het eerst, om het leven van een pelgrim te gaan leiden?” werd geantwoord: „Ik kwam er toe, mijn geboorteplaats te gaan verlaten door een ontzettende tijding, die ik vernomen had, namelijk, dat een onvermijdelijke ondergang mij bedreigde, indien ik bleef in de stad, waar ik woonde”. Vanuit het Woord ontvangt elk mens de ontzettende tijding, dat het niet mogelijk is vanuit de staat van onze geboorte, de staat der ellende, in te gaan in de stad, die fundamenten heeft.

Maar nu is het de vraag of wij deze ontzettende tijding voor waarachtig houden, om het aangezicht te keren naar Sion. Bij de Pelgrim werd het een wenend en biddend zoeken van de dingen, die boven en eeuwig zijn, een roepen tot de Heere om ontferming. Hij had onderwijds nodig en het werd bij hem een komen op de leerschool van Christus. „Maar waarom zijt gij juist hierheen gekomen, toen gij uw geboorteplaats ontvlucht zijt?” werd gevraagd door Godsvrucht. Want zij wist wel, dat allen die de stad van hun geboorte kwamen te verlaten, niet allen door de enge poort op de weg naar Sion kwamen, daar de wederbarende werkingen van de Heilige Geest door velen van hen niet gezocht werden.

„Nee, het is niet door mijn handigheid of kundigheid, dat ik hier in het Paleis Liefelijkheid een plaats heb ontvangen. God heeft dat

VAN DE ADMINISTRATIE

Terwijl het betalen van het abonnementsgeld steeds nog voortgang heeft, blijven ook de giften en overbetalingen vloeien. Sinds de laatste verantwoording (22-6) mochten wij weer ontvangen f 116,- waarvoor wij weer zeer erkentelijk zijn. Wij zien belangstellend uit, dat ook in de vakantietijd ons blad voor een extraatje niet zal worden vergeten. Voorts houden wij ons aan het doel, dat ons blad zo ruim mogelijk wordt verspreid, waartoe wij al onze abonne's opwekken, daaraan medetewerken. Hun die een nieuwe abonne ons toezonden, zeggen wij hartelijk dank. Wij blijven uitzien naar uw medewerking. Ons gironummer is 704350, t.n.v. de administrateur „Bewaart het Pand”, v. Eeghenstraat 14, Alphen a/d Rijn.

v.d.L.

zo beschikt, want toen ik vervuld van angsten schrik niet wist waarheen ik zou vluchten, kwam mij een man tegemoet, wiens naam is Evangelist. Toen hij zag hoe ik beefde en weende, wees hij mij de weg naar de enge poort, die ik anders niet gevonden zou hebben, en zo ben ik op de weg gekomen, die mij naar dit huis voerde”.

Maar met zoveel klaarheid zag de Pelgrim dat niet in, toen hij wenende in het veld voor het eerst gewezen werd op de weg naar de enge poort. Bij het licht van de Heilige Geest heeft hij steeds meer klaarheid verkregen in Gods wonderlijke zorg over hem. En nu hij in de gemeenschap der heiligen is opgenomen, door een plaats te ontvangen van de Heere in het hart en huis van Zijn kinderen, gaat dat alles steeds meer schitteren in zijn ogen.

Uit het kernachtig vragen van Godsvrucht naar de reis van de Pelgrim, vanuit de stad van zijn geboorte naar het paleis, waar hij nu mag vertoeven, blijkt dat zij uit diezelfde stad afkomstig is. Wie mag leven in een innige geloofsgemeenschap met de Heere en Zijn volk, weet dat hij door de Heere daarin is gesteld.

Op deze reis is de Pelgrim niet alleen langs het huis van Uitlegger gekomen, maar hij is er ook in geweest. En dat getuigt van zijn leergierigheid omtrent de dingen der eeuwigheid.

„Ja zeker — antwoordt hij Godsvrucht — ik ben er in geweest en ik heb er dingen gezien, waarvan de herinnering mij zal bijblijven zolang ik leef. En wel voornamelijk drie zaken, n.l. hoe Christus, satan ten spijt, het werk Zijner genade in de ziel onderhoudt; hoe de mens alle hoop op Gods genade kan verzondigen, en ook hoorde ik de droom van de man, die meende, dat de dag des oordeels reeds gekomen was”.

Vertroostend was het voor mijn hart, dat de Man achter de muur het vuur door Hem ontstoken brandende houdt. De Heere laat niet varen het werk Zijner handen. Maar wee de mens, die alle hoop op Gods genade komt te verzondigen, om dag en nacht gekweld te worden door de kwellingen van satan en de verdenking van het ongeloof.

„Zo, hebt gij hem zijn droom ook horen vertellen? En wat deed u dat?” „Ja, 't was een ontzettende droom. Het sneed mij door de ziel, toen hij het mij vertelde, maar toch ben ik blijde hem gehoord te hebben”.

Uit de vraag van Godsvrucht is af te leiden, dat haar oog gevestigd was op de wederkomst van Christus, om altijd bij Hem te zijn. 't Is groot als dat verlangen naar de Heere in Zijn volle heerlijkheid de stand is van ons innerlijk leven. Dan zijn wij hier echt gast en vreemdeling.

En toch was dat niet alles, wat hij gezien heeft in het huis van Uitlegger.

„Hij nam mij mede om mij een prachtig paleis te tonen, welks bewoners in gouden gewaden gekleed waren; hij toonde mij een moedig man, die zich een weg baande tussen de gewapende mannen door, die buiten de deur stonden om hem tegen te houden, en hoe hij daarop genodigd werd binnen te komen en eeuwige heerlijkheid te genieten. Al die dingen verrukten mijn hart. Ik had er wel altijd willen blijven, maar ik wist, dat ik verder moest gaan”.

Met verwondering mocht de Pelgrim toen blikken in het paleis van des Heeren heerlijk-

heid. Het vervuilde zijn hart met een innig verlangen medeburger der heiligen en huisgenoot Gods te mogen worden.

En zie, nu zit de Pelgrim wel gekleed, gekleed met de sierlijke klederen des heils, in het Paleis Liefelijkheid, als medeburger en huisgenoot Gods. Wat de Heere ons laat zien in het geloof. Bij het licht van Zijn Geest, laat Hij ons zien in de beloften, om de vervulling biddende te zoeken. En dat is hij nu deelachtig, in het zoet en zalig genot van dat heil mag hij nu delen.

Kom, blijf toch niet langer van verre staan. In de grote Doorbreker Jezus Christus is uw kracht, om door alle tegenstand heen te breken en te komen tot de vrijheid die in Hem is. Schep moed uit de vreugde van de Pelgrim, die nu is gezeten in het Paleis Liefelijkheid als een koningskind van Gods genade.

A.

R. Kok

OP DE WACHTTOREN

7

Een blik in het hart.

Het hart van de mens is boos van zijn jeugd af aan.

Wat er zoal in het hart leven kan, lezen wij duidelijk in Matth. 15 : 29. Wij lezen daar: „Want uit het hart komen voort boze bedelingen, doodslagen, overspelen, hoererijen, dieverijen, valse getuigenissen, lasteringen”. De mens is zondig van binnen uit, zó zelfs, dat het wezen van ons bestaan is vijandschap tegen God en de naaste! Zou God het niet verhoeden, dan is de mens tot alles in staat.

Nu heeft de Heere, naar Zijn algemene genade, nog remmen op ons zondig leven gesteld. De zondeuitleving wordt door deze remmen nog wat weerhouden.

Kenmerkend voor het laatst der dagen is echter, dat deze remmen al meer en meer los zullen raken. Door cultuur, techniek, en zelfverheffing, maakt de mens zich los van God, en God geeft de mens over aan zichzelf.

Dan zal ook naar buiten uit gaan komen wat er zoal in het hart van de mens leeft, en dat tot zijn eigen ondergang.

Van betekenis is in dit verband wat wij lezen in 2 Tim. 3 : 1 v.v. „En weet dit, dat in de laatste dagen ontstaan zullen zware tijden. Want de mensen zullen zijn liefhebbers van zichzelf, geldgierig, laatzinnig, hovaardig, lasteraars, de ouderen ongehoorzaam, ondankbaar, onheilig, zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijk, achterklappers, onmatig, wreed, zonder liefde tot de goeden, verraders, roekeloos, opgeblazen, meer liefhebbers der wellusten dan liefhebbers Gods. Hebbende een gedaante van Godzaligheid, maar die de kracht derzelve verloochend hebben”. Hier leest ge de mens dus in het hart!

Gaat het over de tekenen der tijden, dan spreken wij vaak over oorlogen, geruchten van oorlogen, hongersnoden, pestilentien, enz., maar dit alles, zo zegt Christus, is nog maar een *begin* der smarten! 't Zal veel erger worden als de zondemens al de remmen van het zondig hart zal verbreken, en als tenslotte DE mens der zonde, de Antichrist, zal worden *geopenbaard*!

Hoe *moelijk* zal het dan voor de kerk des Heeren worden.

„Alsdan — zo lezen wij — zullen zij u overleveren in verdrukking, en zullen u doden, en gij zult gehaat worden van alle volken, om Mijns naams wil. En dan zullen er velen geërgerd worden, en zullen elkander overleveren, en elkander haten. En vele valse profeten zullen opstaan, en zullen velen verleiden. En omdat de ongerechtigheid vermenigvuldigd zal worden, zo zal de liefde van velen verkouden”. Dit laatste is vooral een kenmerk van de hel op aarde!

De liefde verkoud!

De zielen bevroren!

De ongerechtigheid vermenigvuldigd!

In de Griekse tekst lezen wij dan ook in 2 Tim. 3: De mensen zullen zijn „diabolici”, d.w.z. duivelen! Zo zal de aarde een copie vertonen van de hel, en de mensen zullen op duivelen gelijken!

Dit alles dient zich aan als het in systeem gebrachte grofste egoïsme! De innerlijke structuur van het mensenleven zal dan zijn een leven buiten God, een leven alleen voor zichzelf!

Zware tijden.

Breken zo de remmen los, dan zullen wij verstaan, dat de Schrift spreekt over „zware tijden”. De zonde maakt de tijden zwaar, d.w.z. moeilijk, drukkend om daarin te leven. Als ieder alleen maar denkt aan zichzelf, dan is er geen plaats meer voor een ander, geen plaats meer voor het denken aan God, voor het leven naar de wet van God!

Hoe zien wij dit alles in vervulling gaan in onze tijd.

Wij zien het persoonlijk egoïsme.

Het groepsegoïsme.

Het nationaal egoïsme.

Het partij-politiek egoïsme.

Het kerkelijk egoïsme.

Ga zo maar voort, het leven beweegt zich in geen andere banen, het is niet anders dan egocentrisch denken, egocentrisch handelen. Een dringen met de ellebogen om zelf maar vooraan te staan. Corruptie op corruptie! Zelfs grootscheepse hulpacties kunnen dit „zichzelf zoeken” vaak niet camoufleren.

Wat in ieder geval het ergste is, deze zondeuitleving zal in een fijne, gecamofleerde vorm zich ook openbaren in de kerk!

Lees het maar in 2 Tim 3.

Als Paulus spreekt over al die zonde-wortelen van 's mensen hart, dan zegt hij: „hebbende een gedaante van godzaligheid, maar die de kracht derzelve verloochend hebben”.

Al die zonde-wortelen, al die zonde-uitleving zal in het laatst der dagen dus naar voren treden in het godsdienstig klee!

Voor al dit maakt de tijd dan ook zo zwaar, om in ware godzaligheid te kunnen leven!

Als de ware christen in een hoek zal worden gedrongen, als achterlijk en conservatief aan de kant zal worden gezet. De apostel Paulus vergelijkt deze gecamofleerde duivelse kerk-gangers met Jannes en Jambres, die Mozes eenmaal tegenstonden. Alzo — zo zegt hij — staan ook dezen de waarheid tegen; mensen, verdorven zijnde van verstand, verwerpelijk aangaande het geloof!

Hoe moet de wachter op de wachttorens daarom op de bazuin blazen, niet alleen met het oog op de brute zondige wereld, maar vooral met het oog op de gecamofleerde, kerkelijk godsdienstige wereld!

Spotters in de kerk.

Dat dit gevaar heus niet denkbeeldig is, blijkt wel hieruit, dat de Schrift ons zegt, dat er in het laatst der dagen ook spotters zullen komen. In 2 Petr. 2 lezen wij over valse leraars, die verderfelijke ketterijen *bedektelijk* invoeren zullen. Lees vooral dat woord: *bedektelijk*! Ongemerkt dus, zullen de wezenswaardigheden worden verkracht en verderfelijke ketterijen zullen daarvoor in de plaats worden gesteld.

Wie denkt hier niet met huivering in de ziel aan die professor, die tot op de dag van vandaag in één der kerken de kansels mag beklimmen, maar die zelfs durfde spotten met Jezus' verzoenend bloed! Die in een spottende vergelijking durfde zeggen: niet gaarne door het bloed van een ander behouden te willen worden!

En dan al die spot met het geestelijk, bevelijk leven van Gods volk. Wat ligt het woord „ziekelijk” menig prediker vaak voor in de mond.

De Schrift noemt deze mensen, al zijn ze dan ook honderdmaal in de kerk: „mensen die de Geest niet hebben”! maar wandelen naar hun eigen inbeelding, naar hun eigen goddeloze begeerlijkheden!

Hoe groot is daarom het gevaar voor jong en oud, klein en groot, in de eindtijd. Vooral voor onze jeugd!

Hoe groot is vooral het gevaar van de aanpassing! Wij moeten toch mee, zo zegt men, de tijd staat niet stil, en onze kinderen leven nu eenmaal in deze tijd, zo gans anders dan vroeger! En dan brengen zelfs onze christelijke scholen, christelijke jeugdorganisaties onze kinderen naar dans en cabaret! De

wachter blaast ook hier maar weer op de bazuin en leest met u, wat staat in Ps. 1 : 1: „Welgelukzalig is de man, die niet wandelt in de raad der goddelozen, noch staat op de weg der zondaren, noch zit in het gestoelte des spotters”.

„Haat ook de rok, die van het vlees bevlekt is” (Jud. 23).

M. Baan

DE SCHAT DER KERK

4

Wet en Evangelie.

De kerk heeft een rijke opdracht van de Heere ontvangen. Het onfeilbare Woord van God moet gepredikt worden. Het bevel klinkt: „Predikt het Woord”.

Wat hebben we nu onder het Woord te verstaan? Het antwoord moet zijn: wet en evangelie. Deze moeten ook vormen de inhoud van de prediking. Wet en evangelie moeten dus gebracht worden. Wie ze van elkander scheidt, kweekt mensen, die óf alleen sidderen, beven voor God en geen stap verder komen, óf er komen mensen, die gaan geloven in onze goede Heer en roemen in God zonder Geesteswerk. Deze twee groepen zien we op het kerkelijke erf.

Ook mag de volgorde niet gewijzigd worden door te spreken van evangelie en wet. Verschuiving is er ook ten deze merkbaar. Men stelt dan, dat men niet door de prediking der wet, maar op Golgotha zijn zonden leert kennen. Dat wil zeggen, als men gaat verstaan, wat Christus voor ons geleden heeft. Als men dit weet, dan pas wordt men van schuld overtuigd. De Bijbelse volgorde is echter niet evangelie en wet, maar wet en evangelie. We willen dit nu nader gaan motiveren. Laten we daartoe de Bijbel opslaan. Wat was nu het eerste werk van God? Scheppen. En wat is er met de schepping gegeven?

De wet. In Romeinen 2 : 15 lezen we zelfs, dat de heidenen de wet geschreven hebben in hun harten. Die door God gegeven wet is verboden. De straf op de wetsovertreding blijkt. Die straf is er nog. Het „ten dage als ge daarvan eet, zult gij de dood sterven” geldt vandaag nog. De ziel, die gezondigd heeft, zal sterven.

Maar, zou wellicht iemand willen opmerken, in het paradijs klonk toch het evangelie? Inderdaad. Het „Ik zal vijandschap zetten” moet ook vandaag gepredikt worden. Maar, ook het eerste. Dus wet en evangelie. Dit is de wil van God. Ook na de wetgeving. Ook na het lijden en sterven van Christus. De wet gaat voorop. Paulus schrijft in de Romeinen-brief: door de wet is de kennis der zonde en „ja, ik kende de zonde niet dan door de wet”. Niet het evangelie is de kenbron van de zonde, maar de wet. De Godsopenbaring begint ook niet met Bethlehem, of Golgotha, ook niet met Genesis 3 : 15, maar met Genesis 1.

Het gaat om de verhouding Schepper-scheppsel. God is mijn Schepper en die Schepper is mijn Rechter geworden in het paradijs. Ik ben een verloren zondaar, die in zichzelf aangemerkt voor God nimmer kan bestaan. Onze God, zegt Paulus, is een verterend vuur. Exodus 20 kan ons ten deze veel leren. Met donderen en bliksem en rook schiep God in het hart van de Israëliet het besef van de afstand tussen Hem en hen, zodat het ganse volk „afweek en van verre stond”.

Zo verwekte God het besef van de noodzakelijkheid van en de behoefte aan de Middelaar in en door Wie men alleen met God kan verkeren. Maar nu zou de vraag kunnen rijzen: Is dit nu niet een bepaald systeem, wat met de werkelijkheid in strijd komt? Want waar moet ik dan heen met onze Dordtse Leerregels? Immers daar lees ik toch, dat de belofte van het evangelie alle volken en mensen, tot welke God naar Zijn welbehagen Zijn evangelie zendt, zonder onderscheid moet verkondigd worden en voorgesteld moet worden met bevel van geloof en bekering?

Dit brengt ons als vanzelf bij deze vraag: Voor wie is het evangelie? Dit is geen moei-

lijke vraag. Wat we onder het evangelie moeten verstaan is duidelijk. Het is de blijde boodschap van Gods genade en vergeving voor zondaren in Christus Jezus. Dus een boodschap voor zondaren. Dit behoeft niet nader gedefinieerd te worden. We hebben zoëven een citaat gehoord uit de Dordtse Leerregels. Over de woorden „zonder onderscheid” mogen we niet heenlezen. De belofte van het evangelie, ergo het evangelie, is voor een ieder, tot wie het evangelie komt. Dit evangelie is voor een ieder „welgemeend”. Vandaar dat we ook lezen: „Zovelen als er door het evangelie geroepen worden, worden ernstiglijk geroepen”.

Niemand wordt uitgesloten. Niemand behoeft de vraag te stellen: Is het evangelie, de belofte van het evangelie wel voor mij? God roept dus de mens in Zijn evangelie tot Zijn heil. God biedt hem in het evangelie de zaligheid aan in Zijn Zoon Jezus Christus.

Wanneer de apostel Paulus te Antiochië is, zegt hij: Zo zij u dan bekend, mannen broeders, dat door Deze u vergeving der zonden verkondigd wordt; en dat van alles, waarvan gij niet kondet gerechtvaardigd worden door de wet van Mozes, door Deze een iegelijk, die gelooft, gerechtvaardigd wordt.

En in de brief aan de gemeente van Corinthen schrijft hij: Want God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende en heeft het woord der verzoening in ons gelegd. Zo zijn wij dan gezanten van Christuswege, alsof God door ons bade: wij bidden van Christuswege, laat u met God verzoenen. Want Die, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem”.

Voor de poorten van Jeruzalem zien we een wenende Jezus staan, belijdend: Jeruzalem, Jeruzalem, hoe menigmaal heb Ik uw kinderen bijeen willen vergaderen, gelijk een hen haar kiekens, doch gij hebt niet gewild”. En tot de Joden sprak Hij: „Gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben”. De steden van Judea en Galilea moest Hij het evangelie van het Koninkrijk prediken, want, zo sprak Hij, daartoe ben Ik gezonden. Dus het evangelie komt tot allen. Ook tot de kinderen. De belofteprediking komt ook tot hen. Zondag 27 van de Heid. Cat. houdt ons de vraag voor: Zal men ook de jonge kinderen dopen? Het antwoord luidt: Ja het, want mitsdien zij alzowel als de volwassenen in het verbond van God en in Zijn gemeente begrepen zijn en dat hun door Christus' bloed de verlossing van de zonden en de Heilige Geest, Die het geloof werkt, niet minder dan de volwassenen toegezegd wordt”. Nog één citaat willen we u laten lezen, en wel van Comrie. In zijn catechismusverklaring schrijft hij: De gehele zaligheid, die God schenkt aan ons

arme zondaren, die niets anders dan de hel en de verdoemenis waardig zijn en die niets anders hebben of doen kunnen om die zaligheid te verkrijgen, wordt een gave genoemd, die God ons in het evangelie voorstelt, aanbiedt en schenkt uit vrije genade”. Het evangelie komt dus tot allen, die er onder leven en het horen. Jezus gaf voor Zijn heengaan aan Zijn discipelen ook de opdracht: „Gaathenen in de gehele wereld, predikt het evangelie aan alle creaturen”.

Die opdracht geldt heden nog. Maar als het dan zo staat, mogen we dan wel spreken van wet en evangelie? Moet het dan niet zijn: alleen evangelie?

Wie het evangelie predikt kan dit nimmer doen los van de wet. Het evangelie onderstelt juist de wet, gelijk genade zonde veronderstelt. Wat kan het evangelie ons zeggen, als het niet verschijnt tegen de achtergrond van de wet? God is onze Schepper. Gepredikt moet worden en wel in Gods naam, dat de verhouding Schepper-schepsel geschonden is. Wij hebben de band verbroken, die ons aan God verbond. God blijft echter staan waar Hij stond, en handhaaft Zijn recht. Hij blijft ons binden aan de door Hem in Zijn goedheid gegeven levenswet. Is God nu in het handhaven van Zijn eis niet onrechtvaardig? Neen, want God heeft de mens alsoz geschapen, dat hij dat kon doen; maar de mens heeft zichzelf en al zijn nakomelingen door het ingeven van de duivel en door de moedwillige ongehoorzaamheid, van deze gaven beroofd. Zondag 4 Heid. Cat. God eist. De wet eist volmaakte gehoorzaamheid. Daartoe kan en wil de mens nimmer komen. Wetsvervulling is een onmogelijkheid. Door de werken der wet kan ook niemand gerechtvaardigd worden. Zalig worden is aan 's mensen kant totaal een onmogelijkheid. Nu komt de Heere met Zijn heil, met de belofte van het evangelie, die Jezus Christus en Zijn werk tot inhoud heeft. Die belofte mag en moet ons werkzaam maken. We moeten smeken om de Heilige Geest, zodat die belofte waarde voor ons krijgt. Dit laatste is werkelijkheid als we door de Heilige Geest ontdekt zijn geworden aan onze schuld en zonde en wij door diezelfde Geest heilbegerig gemaakt zijn. Dan pas zullen we op Christus zien en tot Hem komen in waarheid.

Een synodeuitspraak luidt: „De Heere Jezus kan nimmer noodzakelijk noch dierbaar zijn, tenzij de zondaar eerst door de Heilige Geest overtuigd zij van zijn doemwaardigheid en onmacht. Niemand zal ook tot de Heere Jezus willen komen dan die alvorens van zijn ellendige staat in zichzelf overtuigd zij, zonder dat wij hierdoor de vrijheid van de werkingen des Heiligen Geestes beperken, maar alleen de gewone wijze Zijner werking opgeven, in opzicht tot maat en trap van overtuiging”.

M. C. Tanis

Leestafel

SELCART, door W. J. D. van Dijk. Uitgave van N.V. Uitgeverij „De Banier”, Utrecht.

Dit is een verhaal uit de tijd der vervolging (1568). Het is een goed leesbaar boek, dat ons laat zien, wat de belijders der waarheid om des geloofs wille aan lijden moesten ondervinden, maar ook de bijzondere wijze, waarop de Heere ondersteunde en sterkte en zelfs getrouw maakte tot in de dood.

Cors Stevens(z) is één van de hoofdpersonen, die gevangen genomen wordt en na geruime tijd gevangenschap in de Voorpoort te 's Gravenhage aldaar tenslotte de marteldood ondergaat. Het boek gaat verder vooral over boekdrukker Selcart en zijn gezin en verhaalt van strijd en uitredding. We kunnen niet terugverlangen naar een tijd van vervolging, maar we moeten wel constateren, dat er toen veel meer kracht van de kerk uitging en dat het leven der genade rijk tot openbaring kwam. En daarnaar kunnen we wel terugverlangen.

Het is goed, dat de uitgever dit boek in het licht gaf. Het gaat er om te blijven leven bij het Woord der waarheid en daardoor te worden gezaligd. Het valt op, dat de schrijver het laat voorkomen alsof er toen al de Staten-vertaling was, maar dat is geen ernstig bezwaar.

Het boek kost in geplastificeerde band f 6,50.

HERR KANTOR, door Barend de Graaff. Uitgave van N.V. Uitgeverij „De Banier”, Utrecht.

Dit boek bevat een verhaal, dat in hoofdzaak gaat over een Luthers gezin in een bergdorp aan de Rijn. Het verhaal is vlot geschreven. Dat kan ook niet anders. De schrijver kan vertellen. Hij is onderwijzer geweest en heeft dit verhaal vele malen verteld op school. Zo is het gegroeid.

In een woord vooraf zegt de schrijver zelf: „Dit verhaal speelt in Duitsland en in een kerkelijk ander milieu dan het onze. Het speelt ook in een tijd zonder de hedendaagse communicatiemiddelen. Maar wat het bovenal voorsom-

migen moeilijk maakt, is dat het gebaseerd is op zang en muziek. Luther — de mensen in mijn verhaal zijn Luthers — hechte enorme waarde aan zang en muziek. Dat weten we. Hij betrok ook deze kunst volledig op de kerk”. Bij de beoordeling moeten we hiermee rekening houden. We zouden niet graag een geestelijk milieu willen bevorderen als in dit boek getekend wordt. Het komt helaas veelvuldig genoeg ook in andere protestantse kringen voor, dat het godsdienstig leven hoe langer hoe meer veruitwendigt. Zo blijft er niet veel van de geest van Luther en Calvijn over.

Het boek kost in geplastificeerde band f 8,90.

Jaarboek 1967 van de Christelijk Gereformeerde Kerken in Nederland. Boekhandel en Uitgeverij D.J. van Brummen te Dordrecht.

Dit jaarboek bevat alle mogelijk gegevens omtrent de verschillende gemeenten, ingedeeld naar de particuliere synodes en classes, en nog veel meer. Het is voor het kerkelijke leven onmisbaar. Zelden zal het tevergeefs worden geraadpleegd. Het enige bezwaar is, dat van week tot week veranderingen plaats grijpen. Predikanten vertrekken of worden weggenomen. Het scribaat komt in andere handen enz. Als het goed is, moeten deze veranderingen voortdurend in het jaarboek worden bijgewerkt. Behalve de noodzakelijke gevens vinden we nog enkele artikelen in het jaarboek. Ds. J.H. Velema geeft een terugblik op 1966. Er kwamen bij het lezen enkele vragen op. Op blz. 172 bv., schrijft Ds. V.: „We zullen voor één ding moeten waken, deze vreze des Heeren moeten we niet gelijkschakelen met een terugkeer tot een oude theologie met een geijkte terminologie plus bijbehorende schema's. Dat zou betekenen de klok terugzetten het oude canoniseren zonder enige voor God verantwoorde aanwijzing”. We zouden willen vragen: Wat is de vreze des Heeren? Wie bezitten deze? Hebben zij, die haar deelachtig zijn, behoefte aan verandering? Vloet de zucht naar verandering niet veel meer voort uit het gemis van de echte vreze des Heeren? Bij deze vragen willen we het laten. Het

artikel van Ds. V. bevat overigens vele goede dingen. Hij schrijft ook een In Memoriam over een tweetal overleden dienaren.

Ds. I. S. den Boer kwam meteen artikel „Gods daden in de reformatie 450 jaar kerkhiervorming”. Hij kan zeer eenvoudig en duidelijk schrijven, maar dit artikel vraagt wel enige inspanning bij het lezen. Het zou naar onze mening wat meer tot eenvoudigen spreken, wanneer het zich meer op hen gericht had. Dan zouden wellicht ook gedeelten, die nu vragen oproepen, anders geschreven zijn. Er volgen nog een lezenswaardig artikel

Drayer over Guido de Brès 1522-1567 en bijdragen.

Het geheel ziet er goed verzorgd uit. We missen echter wat vroeger het aantrekkelijke van het jaarboekje was, namelijk het mengelwerk, waarin bijdragen voorkwamen, die tot het hart spraken.

Calvinistisch Contact, orgaan van de stichting „Het Calvinismuseum”, Postbus 1520, Rotterdam.

Deze stichting, die vorig jaar werd opgericht, is zeer actief. Dat blijkt nu weer uit het eerste nummer van deze drie-maandelijks uitgave. De uitgave ziet er goed verzorgd uit en de inhoud is lezenswaardig. In een persbericht schrijft het bestuur van de stichting:

Al onze donateurs en begunstigers werden dezer dagen verrast met de verschijning van „CALVINISTISCH CONTACT”, het driemaandelijks tijdschrift van onze stichting, dat — naast principieel-reformatorisch—historische voorlichting en gereformeerde nieuws uit binnen- en buitenland ook nieuws bevat over de vorderingen van de stichting.

Ook u kunt dit blad regelmatig gratis ongvangen, als u heden donateur (trice) wordt.

Laagste donatie f 5,— per jaar, maar ieder donere naar zijn (haar) financiële welstand.

Wie hartelijke belangstelling koestert voor deze reformatische stichting, geve zich direkt op als donateur (-trice). Dan ontvangt men — zolang de voorraad sterkt — het eerste nummer van „C.C.” nog.

GIRO 15.9.64 — Stichting „HET CALVINISMUSEUM”, Rotterdam.

In dit eerste nummer komt ook een artikel voor getiteld: Waar komt het Calvinismuseum. Uit het artikel blijkt, dat dit nog niet vaststaat, maar dat gedacht wordt aan het oostelijk deel van de provincie Utrecht. Met belangstelling volgen wij de activiteiten van de stichting en de resultaten daarvan.

De droefheid naar God door Ds. G. Wisse. Uitgave van Lindenberg's boekhandel te Rotterdam.

Het boekje geeft meer dan de titel aangeeft, want het tweede gedeelte gaat over de bekering des mensen.

Uitgangspunt bij het schrijven was 2 Corinthen 7:10a: Want de droefheid naar God werkt een onberouwelijk bekering tot zaligheid.

Het werkje bevat een aantal artikelen, die Wisse indertijd — zo ongeveer veertig jaar geleden — in de Wekker schreef. Dat deze artikelen gewaardeerd werden blijkt wel uit het feit, dat deze later in boekvorm werden uitgegeven. We hebben hier voor ons de vijfde druk! Het is een zeer geschikt boekje om uit te reiken aan hen, die belijdenis des geloofs afleggen.

Voor al in deze tijd kunnen weer ons over verheugen, dat er nog plaats is voor dergelijke lectuur. Velen willen van deze dingen niet meer weten. Wisse wijst er ook al op. Hij schrijft op blz. 63, dat hij een stichtelijke verhandeling wil geven, waaraan de lezers, ook de ongelletterden, voor hun praktisch zieleleven onder de zegen des Heeren iets mochten hebben. En dan vervolgt hij: „Iets, (het zij even tussen haakjes opgemerkt) wat in onze dagen geen weelde behoeft te heten; de algemene richting is helaas beschouwend en bespiegeld, dor voorwerpelijk, verstandelijke wetenschappelijkheid, waarbij we inmiddels de hongerige zielen zien omkomen. Men wake, men wake”. Tot zover Wisse zelf. We zouden zijn woorden dubbel willen onderstrepen. Een afzonderlijke aanbeveling van dit boekje is overbodig.

Het boekje telt ruim 130 blz. en kost gebonden f 5,75. Gaan en komen door Ds. J. C. Ravenswaaij.

Dit boekje is uitgegeven door vrienden van Ds. v. Ravenswaaij. Het bevat de afscheidspredikatie, gehouden op 19 mei 1966 te Scheveningen over Lukas 24:50-53: Het evangelie eindigt in de hemelvaart, en de intreepredikatie, gehouden op 25 mei daaropvolgend te Arnhem over Richteren 6:14: God verlost Israël in de zending van Gideon.

We horen hier de stem van een dienaar des Woords, die afscheid neemt van een gemeente, die hij vele jaren heeft mogen dienen, en die zich verbindt aan een gemeente, waar hij de arbeid van het evangelie mag voortzetten. De preken dragen uiteraard een bepaald karakter, omdat zij uitgesproken zijn bij bijzondere gelegenheden. Ds. v. Ravenswaaij heeft er echter naar gestreefd het persoonlijke op de achtergrond en de boodschap van Gods Woord op de voorgrond te plaatsen en zo heeft hij op de hem eigene wijze het Woord bediend.

Het boekje is voorzien van een foto van Ds. v. Ravenswaaij. Het is te verkrijgen door overschrijving van f. 2,00 op girorekening 402134 van Ph. Blok, Doggersbankstraat 20, Scheveningen. Vermelding op het strookje van „Gaan en komen” is voldoende.

B.

D.V. hopen wij, met onze kinderen, vrijdag 21 juli a.s., onze 25-jarige echtvereniging te herdenken

M. VISSER
A. H. VISSER-VAN PERSE

Slidrecht, juli 1967
Rivierdijk 438 (v/h B6)

Gelegenheid tot feliciteren, vrijdag 21 juli, 's middags van 3.30-4.30 uur en 's avonds van 7.30-9.30 uur, in het C.J.M.V.-gebouw, Stationsweg 29, Slidrecht.